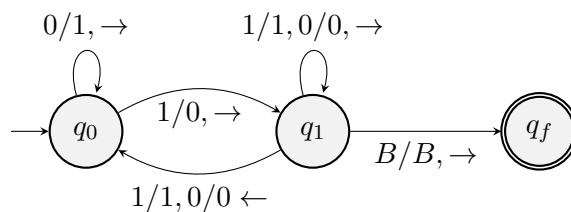

1. úloha

Je dán nedeterministický Turingův stroj $M = (\{q_0, q_1, q_f\}, \{0, 1\}, \{0, 1, B\}, \delta, q_0, B, \{q_f\})$ tabulkou

	0	1	B
q_0	$\{(q_1, 1, R)\}$	$\{(q_1, 0, R)\}$	-
q_1	$\{(q_1, 0, R), (q_0, 0, L)\}$	$\{(q_1, 1, R), (q_0, 1, L)\}$	$\{(q_f, B, R)\}$
q_f	-	-	-

1a) $w = 01$

$q_0 0 1 \vdash 1 q_0 1 \vdash 10 q_1 B \vdash 10 B q_f$ TM úspěšně zastaví.

2a) $u = 011$

$q_0 0 1 1 \vdash 1 q_0 1 1 \vdash 10 q_1 1 \vdash 10 1 q_1 B \vdash 10 1 B q_f$, TM úspěšně zastaví.

$q_0 0 1 1 \vdash 1 q_0 1 1 \vdash 10 q_1 1 \vdash 1 q_0 0 1 \vdash 1 1 q_0 1 \vdash 1 1 0 q_1 B \vdash 1 1 0 B q_f$, TM úspěšně zastaví.

b)

Turingův stroj přijímá slova, která mají alespoň jednu 1. Kdyby totiž TM nepřijímal žádnou jedničku, tak se zacyklí na q_0 a nikdy se nedostane do stavu q_1 . Když přijme alespoň jednu 1, pak se ze stavu q_1 dostane do koncového stavu tím, že přejde všechny hrany a pak blankem do q_f .

TM se nikdy nezacyklí a tudíž jazyk $L(M)$ rozhoduje. TM se doleva posouvá jen po hraně q_1 do q_0 . TM se ale ve zbytku stavů vždy posouvá doprava a z q_1 se přes B vždy dostane do koncového stavu.

2. úloha

Navrhněte Turingův stroj s jednou páskou, který rozhoduje zadaný jazyk L nad abecedou $\{a, b, c\}$, kde

$$L = \{a^i b^j c^k \mid i, j \geq 1, k = i + j\}.$$

a)

TM přijímá nejméně jedno a, poté nejméně jedno b a tolik c, jaký je součet $a + b$.

TM maže dvojice symbolů a, c takovým způsobem, že smaže na začátku symbol a, pak se přesune na konec a tam smaže symbol c. Poté, co takto smaže všechny symboly a, se přesune na mazání symbolů b stejným způsobem.

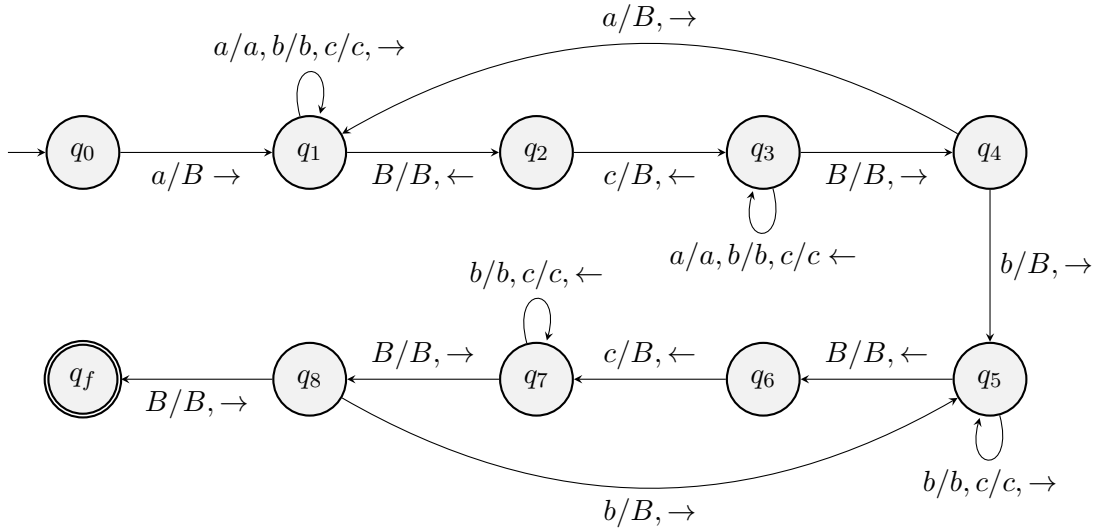
$$Q = \{q_0, q_1, q_2, q_3, q_4, q_5, q_6, q_7, q_8, q_f\},$$

$$\Sigma = \{a, b, c\},$$

$$\Gamma = \{a, b, c, B\},$$

δ je popsána stavovým diagramem.

$$F = \{q_f\},$$

1b) $w = abbccc$

$q_0abbccc \vdash q_1bbccc \vdash^* bbcccq_1B \vdash bbccq_2c \vdash bbcq_3c \vdash^* q_3Bbbcc \vdash q_4bbcc \vdash q_5bcc \vdash^* bccq_5B \vdash bcq_6c \vdash bq_7c \vdash^* q_7Bbc \vdash q_8bc \vdash q_5c \vdash cq_5B \vdash q_6c \vdash q_7B \vdash q_8B \vdash q_fB$, TM úspěšně skončil.

2b) $u = aabccccc$

$q_0aabccccc \vdash q_1abccccc \vdash^* abcccccq_1B \vdash abcccccq_2c \vdash abccq_3c \vdash^* q_3Babccc \vdash q_4abccc \vdash q_1bccc \vdash^* bccq_1B \vdash bccq_2c \vdash bcq_3c \vdash^* q_3Bbcc \vdash q_4bcc \vdash q_5cc \vdash^* ccq_5B \vdash cq_6c \vdash q_7c \vdash q_7Bc \vdash q_8c$, TM skončil neúspěšně.

c)

TM smaže symbol na začátku slova, poté projede slovo a smaže symbol na konci. To znamená, že po smazání prvního symbolu musí projít $n - 1$ symbolů, na konci smaže symbol a vrátí se v $n - 2$ krocích (a to opakuje, dokud neskončí). Tedy $T(n)$ je $\Theta(n^2)$.

Počet navštívených políček je n , tedy je $S(n)$ je $\Theta(n)$.

3. úloha

1)

TM si označí první symbol (0/X, 1/Y) a prochází slovo až na konec. Tam smaže poslední symbol a vrátí se k označenému symbolu X nebo Y. Označený symbol přemění na originální symbol (X/0, Y/1) a pokračuje na další symbol, které opět označí (0/X, 1/Y) a projde slovo až na konec.

Pokud je délka slova sudá, pak TM ke konci smaže poslední symbol, který má být smazán vrátí X na 0 či Y na 1 a skončí. Tím získá slovo o délce $n/2$.

Pokud je délka slova lichá, pak TM symbol nejdříve přejmenuje na X nebo Y a posune se doprava. Tam narazí na blank B a posune se doprava. Pak narazí opět na Y, které smaže, posune se doprava a skončí. Tím smaže polovinu slova + 1.

TM je specifikován následovně:

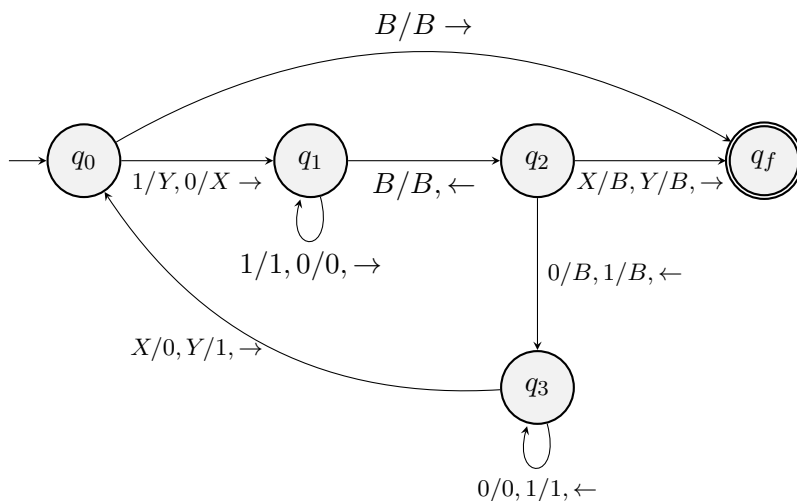
$$Q = \{q_0, q_1, q_2, q_3, q_f\},$$

$$\Sigma = \{0, 1\},$$

$$\Gamma = \{0, 1, B, X, Y\},$$

δ je popsána stavovým diagramem.

$$F = \{q_f\},$$

b) $w = 01101$

$q_0 01101 \vdash X q_1 1101 \vdash^* X 1101 q_1 B \vdash X 110 q_2 1 \vdash X 11 q_3 0 \vdash^* q_3 X 110 \vdash 0 q_0 110 \vdash 0 Y q_1 10 \vdash 0 Y 10 q_1 B \vdash 0 Y 1 q_2 0 \vdash 0 Y q_3 1 \vdash^* 0 q_3 Y 1 \vdash 01 q_0 1 \vdash 01 Y q_1 B \vdash 01 q_2 Y \vdash 01 q_f$, TM úspěšně zastavil.

c)

Označme n jako délku slova $|w|$. TM prochází slovo, smaže poslední symbol a pak se vrací k poslednímu symbolu, který označil X nebo Y. $T(n)$ je tedy $O(n^2)$.

Označme n jako délku slova $|w|$. TM používá n políček, pak $S(n)$ je $\Theta(n)$.